

УДК 811.111(075.8)
DOI 10.32999/ksu2413-1865/2019-86-58

АНАЛІЗ АНГЛОМОВНОГО ПІДРУЧНИКА «АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ»

Несін Ю.М., к. пед. н.,
доцент кафедри загальнооекономічних дисциплін
Херсонський державний аграрний університет

У статті аналізується зміст англomовного підручника «Англійська мова для бухгалтерського обліку» видавництва «Оксфордська університетська преса» як ефективного засобу комунікації. Особлива увага приділяється відповідності змісту навчальної книги її меті, доцільності використання вищезазначеного підручника на практичних заняттях у вищому навчальному закладі. Робиться наголос на найбільш вда-них текстах і вправах, вміщених у книзі.

Ключові слова: англomовний підручник, засіб комунікації, зміст, мета, розділи, практичні заняття, вищий навчальний заклад, тексти та вправи.

В статье анализируется содержание англоязычного учебника «Английский язык для бухгалтерского учёта» издательства «Оксфордская университетская пресса» как эффективного средства коммуникации. Особое внимание уделяется соответствию содержания учебной книги ее цели, целесообразности использования вышеупомянутого учебника на практических занятиях в высшем учебном заведении. Делается акцент на наиболее удачных текстах и упражнениях, помещенных в книге.

Ключевые слова: англоязычный учебник, средство коммуникации, содержание, цель, разделы, практические занятия, высшее учебное заведение, тексты и упражнения.

Nesin Yu.M. ANALYSIS OF ENGLISH SPEAKING TEXTBOOK “ENGLISH FOR ACCOUNTING”

The article analyses the contents of English speaking textbook as effective mean of communication “English for Accounting” of publishing house “Oxford University Press”. Special attention is paid to correspondence of contents of textbook to its aim, purposefulness of usage of mentioned textbook at practical sessions at higher educational establishment. It is made stress on the most successful texts and exercises, placed in the book. The article deals with description of six units, page appendix, which includes tests, partner files, answer key, glossary of financial terms and transcripts. The author tries to indicate positive role of introduction to accounting, emphasizes the objectives of course for business students and people working in the field of accounting with an intermediate or upper-intermediate level of English. Given scientific paper specifies pluses and minuses of individual approach, envelops the whole material of textbook and concretizes levels of some tasks. Scientific research examines usage of the most spread tests: asking-answering questions, gap-filling, matching, completing, table-filling, note-taking, labeling, quiz, etc. The article underlines functions of the textbook, necessity of its implementation into educational process with the set of following creative tasks for students as working out of portfolios, work in groups, making notes, making up dialogues, discussions, presentations, role-playings. It focuses on further development of four components of English language – audition, speaking, reading and writing and four competences – language, linguistic, social-cultural and strategic ones.

Key words: English-speaking textbook, mean of communication, content, aim, units, practical studies, higher educational establishment, texts and exercises.

Постановка проблеми. Сучасні інтеграційні процеси, пов'язані зі входженням нашої держави до європейського освітнього простору, зорієнтовані на тому, щоб українська вища освіта мала змогу створити сприятливі умови для подальшого розвитку й навчання особистості, котра б упевнено почувалася не тільки на вітчизняному, але й на європейському та світовому ринках праці. У зв'язку з цим набувають актуальності питання, пов'язані з дослідженням процесу викладання іноземних мов, адже він виступає теоретичною основою сучасної університетської освіти.

Особливий інтерес у ракурсі вивчення цієї проблеми викликає процес викладання іноземних мов, який неможливо уявити без використання автентичних підручників,

посібників, роздавального матеріалу. Чітка, скоординована, виважена, продумана, послідовна робота викладачів із навчальною іншомовною літературою протягом певного проміжку часу є передумовою успіху, тому нам важливо дослідити сильні та слабкі сторони контенту автентичних англomовних підручників у процесі навчання іноземних мов в українських університетах. За допомогою вітчизняних підходів і вимог ми спробуємо проаналізувати їх зміст, узагальнити досвід, визначити перспективи їхнього використання. Ми спиратимемося на історико-педагогічні традиції використання вищезазначених підручників [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В історико-педагогічних джерелах важливе значення для дослідження аспек-

тів викладання іноземних мов в університетах України в контексті опрацювання навчальних книг становлять праці, присвячені їхньому всебічному аналізу, представлені низкою робіт сучасних дослідників України (Н.В. Андрійчук, Т.О. Бровченко, Т.В. Гора, А.С. Гембарук, В.А. Дмитренко, В.Ф. Дороз, А.К. Корсаков, О.Ю. Кузнецова, К.О. Олександренко, В.Г. Рогожа, І.А. Ткаля, С.О. Царьова, Л.О. Чулкова та ін.).

Постійно опікуються аналізом вітчизняних підручників англomовні вчені Х. Аллен, Дж. Годуїн, У. Кепел, К. Кеппер, С. Макуїн, С. Мей, М. Рейллі, Р. Річі, С. Сієбай, А. Сілвер, Л. Стратт та ін. Вищезазначені науковці небезпідставно пишаються здобутками, водночас критикуючи окремі застарілі підходи до написання навчальної літератури.

Розуміючи той факт, що аналіз автентичних англійських підручників із боку українських науковців не дуже поширений, у нашій статті ми намагаємося об'єктивно й неупереджено висвітлити позитивні та негативні сторони підручника «Англійська мова для бухгалтерського обліку», за допомогою якого навчаються студенти, розвиваючи мовні, мовленнєві, соціокультурні та загальнонавчальні компетенції. Ми впевнені, що це допоможе викладачам англійської мови в Україні у їхній подальшій роботі зі студентами.

Постановка мети. Мета статті – здійснення аналізу англomовного підручника «Англійська мова для бухгалтерського обліку» видавництва «Оксфордська університетська преса» як ефективного засобу комунікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Англomовний підручник «Англійська мова для бухгалтерського обліку» видавництва «Оксфордська університетська преса» є результатом колективної праці науковців Великої Британії Ш. Махоуні та І. Френдо. Вперше надрукована у 2007 р., навчальна книга чотири рази перевидавалася. Вона розрахована на професійний рівень володіння англійською мовою та має практичне спрямування. Зміст складається з шести розділів: «Вступ до бухгалтерського обліку», «Фінансова звітність і співвідношення», «Податковий облік», «Бухгалтерський облік», «Управлінський облік», «Інвестиції» та додатків, де містяться тести у вигляді кросворда, файли партнера А та Б, ключі до відповідей, словник фінансових термінів, стенограми у формі діалогів, триалогів і полілогів. Розділи підручника виважені, продумані, логічно побудовані, вони мають корисну й цікаву інформацію щодо списку професій, задіяних у цій справі, бух-

галтерських обліків та аудитів, фінансових операцій, оподаткування, менеджменту, інвестицій, а також містять конкретні телефонні розмови, написання автобіографій, бізнес-листування, організацію зустрічей.

Тестування представлено в англomовному підручнику великим за обсягом кросвордом. Всі без винятку слова в ньому – професійного спрямування; файли партнера А та Б – це сучасний світ бюджетів, схем, графіків, діаграм, розпоряджень, зустрічей з уявними бізнес-партнерами з Іспанії, США, часто в умовах нестачі часу. Автори англomовного підручника не забувають і про взаємини між колегами. Ключі до відповідей, розміщені наприкінці підручника «Англійська мова для бухгалтерського обліку», без сумніву, допоможуть студентам і всім тим, хто вивчає бухгалтерський облік та аудит, перевірити рівень своїх знань, вмій і навичок. Словник фінансових термінів Ш. Махоуні та І. Френдо охоплює ключові слова з вищезазначених тем, відрізняється чіткістю та лаконічністю. На нашу думку, словниковий запас не дуже різноманітний, проте його цілком вистачить для висвітлення тем, пов'язаних із бухгалтерськими та фінансовими справами. Стенограми містять низку діалогів, триалогів і полілогів, спрямованих на роботу в парах і групах. Досить велика кількість стенограм (дев'ятнадцять) дають змогу обрати найбільш вдалий діалог, триалог або полілог.

Особлива увага нами приділяється відповідності змісту навчального підручника його меті, доцільності використання вищезазначеної книги на практичних заняттях у вищому навчальному закладі. У цьому аспекті контент підручника повністю відповідає нормативним положенням України, враховує вікові особливості й попередню підготовку. Загальна характеристика викладу навчального матеріалу «Англійської мови для бухгалтерського обліку» свідчить про науковий підхід до написання книги. Головний плюс полягає в спрямованості навчального матеріалу на формування науково-теоретичного мислення, мотивації навчання, розширення світоглядних позицій. Підручник використовує інноваційні педагогічні технології, виклад матеріалу бухгалтерського спрямування послідовний, логічний, чіткий, ретельно продуманий, виважений. На наше переконання, заслуговує на увагу оптимальність розподілу матеріалу відповідно до норм навчального часу. Великим бонусом є відповідність навчальної книги принципам наступності, логічної послідовності, органічності поєднання з попередніми виданнями цього курсу. Якість і доцільність ілюстративного матері-

алу (таблиць, графіків, малюнків, кросвордів, фотографій) допомагають засвоїти навчальний матеріал. Для посилення емоційного впливу навчальних текстів у підручнику Ш. Махоуні та І. Френдо використовуються засоби виразності й образності англійської мови.

Ми впевнені, що не слід забувати і про методичні аспекти, а саме про відповідність системи питань, завдань, вправ вимогам сучасної вищої освіти. Навчальна книга видавництва «Оксфордська університетська преса» має в наявності завдання різного ступеня складності. Заслугує на відзначення різноманітність та оригінальність завдань, суцільна спрямованість книги на розвиток логічного мислення, творчих здібностей, пізнавальної активності студентів. Добірка ілюстративного матеріалу надає нам право стверджувати, що підручник має методичну цінність [4].

Поліграфічне виконання підручника на високому рівні: якість естетичного оформлення, спрямованість на розвиток естетичного смаку, дотримання гігієнічних, поліграфічних вимог (шрифту, формату, ваги) свідчить про професійний підхід авторів до створення навчальної книги.

Найбільш вдалі, на наш погляд, вправи пов'язані з креативною роботою студентів, а саме заповнення семантичної карти (вправа № 1, с. 5), складання списків (вправа № 5, с. 6), множинний вибір (вправа № 4, с. 17), заповнення таблиці (вправа № 9, с. 20), доповнення діалогу (вправа № 7, с. 39) [6].

Загалом зазначений англomовний підручник містить основи наукових знань із навчальної дисципліни, матеріал викладено згідно з метою навчання, визначеною програмою і вимогами дидактики. У навчальному процесі він має успішно виконувати такі функції: а) освітню, що полягає в забезпеченні процесу засвоєння студентами певного обсягу систематизованих знань, у формуванні в них пізнавальних умінь; б) розвивальну, що сприяє розвитку студентів, їх перцептивних, розумових, мовних, мовленевих та інших здібностей; в) управлінську, яка полягає в програмуванні певного типу навчання, його методів, форм і засобів, способів застосування знань у різних ситуаціях; г) науково-дослідницьку, що спонукає студентів до самостійного вирішення проблем, сприяє науковому пошуку.

Підручник цілком забезпечує науковість змісту матеріалу, він точний, доступний, із чіткими формулюваннями, правилами, законами, ідеями. У ньому відчувається правильний підхід із погляду психології. Психологічне налаштування на роботу,

сприятлива атмосфера у колективі мають велике значення. Найважливіший матеріал книги проілюстрований малюнками, відповідно структурований, налаштований на психологічне сприйняття матеріалу [3].

Великий позитив підручника в тому, що в ньому простежується індивідуальний підхід до студентів, що є сьогодні пріоритетним. Рівень завдань і вправ різноманітний, а це говорить про продуманість і виваженість рішень його авторів.

На нашу думку, слід також додати беззаперечну інноваційність цього підручника; використання найновіших, найсучасніших досліджень, технічних установок, підходів, методик, технологій сприяє засвоєнню матеріалу студентами [2].

Проте підручник, на наше переконання, містить декілька недоліків, а саме:

- занадто великий за обсягом кросворд, що майже унеможливило його розгадування (26 слів, с. 49);

- недоречність використання документа через нереальність ситуації (розділ 2, с. 50);

- занадто велика наявність малюнків, що знижує сприйняття підручника як навчальної книги саме для студентів, а не для школярів (с. 11, 28, 34, 38, 41, 47) [6].

Отже, на основі аналізу англomовного підручника «Англійська мова для бухгалтерського обліку» як корисного засобу спілкування можна встановити такі закономірності та тенденції:

- навчання студентів із використанням вищезазначеної навчальної книги корисне, адже воно базується на впровадженні досвіду традицій європейської системи освіти;

- використання новітньої методології викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах України успішно здійснюється засобами англomовного підручника;

- залучення підручника як автентичного з притаманними йому рисами є міцним підмурівком для подальшого опанування іноземної мови номер один у світі;

- опрацювання підручника студентами дає переваги під час написання контрольних робіт, тестування, працевлаштування, спілкування з носіями мови;

- дедуктивний та індуктивний метод є основними у підручнику, що сприяє подальшій реалізації провідних компетенцій студентів;

- наявність різноманітних тестових завдань дає змогу студентам бути гнучкими, мобільними, креативними, обирати оптимальні шляхи вирішення проблем.

Підручник «Англійська мова для бухгалтерського обліку» видавництва «Оксфордська університетська преса» як ефективний

засіб комунікації виправдовує себе, оскільки допомагає педагогу реалізувати такі функції:

– термінальну, або функцію-мету (пов'язану зі стратегічними напрямками педагогічної діяльності);

– тактичну, або функцію-засіб (що сприяє успішній реалізації стратегій, обслуговує всю сукупність стратегічних функцій);

– операційну, або функцію-прийом (обслуговує кілька багатовекторних функцій, хоча в певних межах вона може бути пов'язана з тією чи іншою педагогічною стратегією або тактикою).

Ми повністю розділяємо думку багатьох науковців, зокрема Н. Волкової, що до термінальної функції належать навчальна, виховна, розвивальна, життєзабезпечення, соціалізація; до тактичної – інформативна, експресивна, смислоутворювальна, діагностична, індивідуалізаційна, спонукальна, прогностична, культурологічна, психотерапевтична, рекреаційна; до операційної ми відносимо функції вимірювання й оцінювання, методичну, управлінську, координаційну функції, а також функції самоствердження та формоутворень [1].

Бонус навчальної книги «Англійська мова для бухгалтерського обліку» видавництва «Оксфордська університетська преса» у її цілісності, компактності й динаміці. На основі англомовного підручника педагог вищої школи може розробити власний мета-план і спрогнозувати мета-діяльність, тому такий вид діяльності викладача буде дуже корисним.

Висновки з проведеного дослідження.

Підсумовуючи вищезазначене, ми не маємо намірів зупинятися на досягнутому, оскільки

педагоги України в системі вищої освіти давно працюють з автентичними англійськими підручниками і мають бути обізнані з їхніми сильними сторонами. Водночас слід також не забувати про відповідність таких навчальних книг нашим планам, програмам, реаліям життя. Ми небезпідставно вважаємо, що уваги потребують питання висвітлення та всебічного аналізу різноманітних англомовних автентичних підручників, посібників у вищих навчальних закладах України з метою подальшого виявлення й висвітлення їхніх позитивних і негативних моментів. Ми переконані в тому, що кожен студент і кожен викладач є унікальними особистостями, з власними потребами й уявленнями про процес і способи опанування англійської мови, тому перед ними постає питання: який навчальний підручник (посібник) обрати, за якими критеріями його оцінювати, наскільки він буде динамічний, цілеспрямований, вдалий і яку користь він принесе? Відповіді вони можуть отримати від вітчизняних дослідників.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Волкова Н. Педагогіка : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2009. 616 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
3. Дьяченко М., Кандыбович Л. Психология высшей школы. Минск : Изд-во БГУ им. Ленина, 2004. 383 с.
4. Нечаев В. Социология образования. Москва : Наука, 2005. 54 с.
5. Фіцула М. Педагогіка. Київ : Академвидав, 2007. 560 с.
6. Frendo E., Mahoney S. English for accounting. Oxford : Oxford University Press, 2016. 64 p.